

HÁRMAS = KÖRÖS

HITBUZGALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLPOLITIKAI FOLYÓIRAT

Előfizetési ár: negyedévre 30 fillér.

Megjelenik minden hónap 15-én.

Felelős szerkesztő:

WALTHIER GYÖRGY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Endrőd, Széchenyi u. 2. sz.

Hirdetéseket

kedvezményes feltételek mellett közlünk.

SZENT MIHÁLY-NAPJÁN

elvonultak a háborus felhők Európa láthatáráról. A négy nyugati nagyhatalom: Anglia, Franciaország, Olaszország és Németország kormányfői hallgattak a józanész, a lelkiismeret, és a szörnyű pusztulástól való rettegés aggódó szavára és békésen intézték el Münchenben az európai politika-világháborút kiobbantani képes súlyos kérdéseit.

Azóta két hét telt el és már is jelentősen megváltozott Közép-Európa képe.

Németország visszakapta 2 és fél millió lakosával a szudétánemet földterületet.

Lengyelország — ultimátum-átnyújtásával kényszerítette Csehszlovákiát a lengyel lakosságú Teschen-vidék átadására.

A 80 milliós Német- és a 34 milliós hatalmas Lengyelország könnyűszerrel vitte keresztül akarátát.

Még mi vagyunk hátra.

Imrédy Béla kormánya erélyes fellépéssel követelte Csehszlovákiától a magyar lakta területek azonnali átadását, s a felvidék többi részére — az önrendelkezési jog alapján a népszavazást.

Némí-huzavona után október 9-én kezdődtek meg Nagy-Komáromban a magyar és csehszlovák tárgyalások.

Első eredmény az volt, hogy október 11-én a visszabocsátandó területek átadásának jelképezésére a honvédsapatok birtokukba vették Ipolyság városát és Sátoraljujhely külső állomását, mely vasuti csomópontja a felvidék keleti részének.

A tárgyalások még folyamatban vannak, mert a csehszlovák küldöttség vonakodik elismerni a magyar megbízottak jogos követeléseit.

Csehszlovákia ravasz fogásokkal akarja megrövidíteni Magyarországot. Annak tudatában, hogy a részünkről történő fegyveres fellépés reánk zúdithatná a kisanantant másik két hatalmát: Romániát és Szerbiát, megpróbálkozik ellenállni a magyar követeléseknek.

Lemondatták Benest, mert Hitler szóba sem állott addig velük,

amíg „a hazugság atyamestere” intézi a cseh politikát. Új külügyminiszterük azonnal Berlinbe repült és új irányváltást jelentett be a „Berlin-Római tengely” felé.

Ugyanekkor, hogy a felvidéki népszavazást megakadályozzák, a csehbarát tótok és ruthének között szlovák, illetve ruthén miniszteriumot létesítettek s mint befejezett, változhatatlan a népakaratából létrejött alakulást akarják bemutatni a nagyhatalmak előtt, akik a müncheni „pótnyilatkozat” szerint újabb összejövetelel döntenek „a magyar kisebbségi problémáról.”

Nem akarjuk hinni, hogy Hitler vezérkancellár mellőzné a husz esztendő óta Németországgal jóban-rosszban együttérző magyarságot a felkinálkozó csehek kedvéért. Igaz ugyan, hogy az első angol-német megegyezés hallgatott a lengyel-magyar követelésekről és csak Mussolini erélyes kívánságára foglalták pótnyilatkozatba a magyar és lengyel igényeket. Azt is kétségkívül elismerjük, hogy a szudétánemet kérdés megoldásának nehézségei először nem tanácsolták más kérdések felszínrehozását.

Nem tudjuk elhinni azt sem, hogy miután Németország és Lengyelország teljes kielégítést nyertek, most az enyhítő flastrom árát mi fizessük meg. Ez még a trianoni igazságtalanságokat is fölülmulná!

Sem a szudétánemet, sem a tescheni terület nem tartozott ezer éven keresztül megszakíthatatlanul Német-, illetve Lengyelországhoz. Viszont a felvidék még a tatárjárás és török feldulás idején is mindig a miénk volt! Legfőbb bizalmunkat azonban Isten után Olaszország nagy fiába: Mussolini-be helyezzük. Ő vetette fel a magyar kérdést, trieszti beszédében lekötötte magát mellettünk, Olaszország külpolitikai helyzete is a magyar megerősödést követeli, feltétlenül bizonyos, hogy százperentes kiállással segíti valóra jogos kívánságainkat.

A ruthén-föld hozzánk csatolása is nagy politikai érdek. A lengyel-magyar közvetlen szomszédság 50 milliós népet helyez a szovjet lapjába vissza-

szorítani minden felforgató kommunista törekvést, de gátat emel a német-orszós békés vagy háborus kapcsolatnak is. A ruthén nép megélhetése, mindennapi kenyerének biztosítása is a magyarsághoz való csatlakozást sürgeti. Talán mire e sorok napvilágot

látnak, megoldásra jutnak a nehéz problémák. De akárhogyan is lesz, az igazság szekere dübörögve indult meg a hazugság országában, felkapaszkodtunk reá és nem engedjük onnan többé leszoríttatni magunkat!

A berlini négyhatalmi értekezlet a szlovák népszavazást követeli

A bécsi rádió cseh és szlovák nyelven ismertette a berlini négyhatalmi értekezletnek a szlovák ügyben pénteken hozott határozatát. Eszerint a zsolnai paktum nem jelentheti a végleges döntést a szlovák kérdésben és nem tekinthető a szlovák probléma végleges megoldásának, hogy sorsát véglegesen a csehekhez kívánja-e köni vagy más formában kívánja eldönteni. A zsolnai határozatok, amelyeket ma a négyhatalmi bizottság előtt Berlinben ismertettek, nem találtak tetszésre még az angol és a

francia kiküldöttek előtt sem, mert az angolok és a franciák is véglegesen akarják elintézni a cseh és szlovák kérdést, már pedig ennek a kérdésnek a zsolnai határozatban körvonalazott dualisztikus rendezése nem igéri különösen a szlovák probléma végleges megoldását. Németország — mondotta a bécsi rádió bementője — a többi nagyhatalommal együtt követeli, hogy Szlovénszkoiban népszavazást rendeljenek el és ez a népszavazás lesz majd hivatva véglegesen eldönteni Szlovénszko sorsát.

Mit követelünk Csehszlovákiától?

A magyar lakta területek lakossága 840.000 magyarból, 145.000 szlovákból, 35.000 ruthénből és 57.000 németből áll. E számban már a Pozsony és a nyitakörnyéki vegyeslakosságú területek is benne vannak.

Ezek a követelések azt jelentik, hogy Magyarország 10 millió lakosságára 300—350.000 szlovák esnék, ezzel szemben az új Szlovénszko és Ruszinszko 2,5 millió lakosára 150.000 magyar jutna.

Az olasz és lengyel lapok napról-napra erős hangot adnak a magyar követelések jogosságá mellett. Erősen elítélik a cseh kormány fondorlatos tevékenységét, hogy minden módon ellenállásra serkentik a megbízott „szlovák-küldöttséget”. Az október 13-án előterjesztett cseh ellenjavaslatok teljesen ellenszöguenek a magyar kívánságoknak. Egyetlen várost sem akarnak visszadni az anyaországnak. Ugy látszik, hogy négyhatalmi közbelépésre lesz szükség. Sajnálatos dolog, hogy akiket ezer éven át védünk, tartottunk és nyelvében, nemei érzésében megőriztünk a többség képviselői vállalták a szembefor-

dulást a magyarsággal.

Mi egy talpalatnyi területet sem kívánunk — másébol, de „az igazság kijátszása, meghamisítása ellen küzdeni fogunk minden erőnkkel, minden eszközzel”!

Ezt érzi és ehhez tartja magát minden magyar.

Vissza mindent!

LEGUJABB

Lapunk zártakor vettük a hírt, hogy a komáromi tárgyalás a csehszlovák bizottság makacs ellenszegülése miatt megszakadt. Kánya Kálmán külügyminiszter tudomására adta a cseh bizottságnak, hogy a két bizottság előterjesztéseit álhidalhatatlannak látja s azért a magyar kormány a müncheni egyezményt aláíró négy nagyhatalomhoz fordul igazságos követelésének elintézésére.

Mint egyik lengyel lap írja: Benes elűnt, de rossz szelleme tovább kísért. A hatalmas német és lengyel hadseregekkel nem mert szembeszállani, most azt hiszi, hogy a kicsiny trianoni csonkaország igényeit — felfegyverezett hadseregére támaszkodva — kijátszhatja.

Bizton reméljük, hogy az igazságérzet nem halt ki még a vezető politikusokból és elégtételt szolgáltatnak a magyar népnek is!

KATOLIKUS AKCIÓ

Öszentsége rádiószózata

szeptember 29-én
a nagy aggodalmak estéjén

XI. Pius pápa szeptember 29-én este fél 8 órakor a Vatikán rádióállomása útján rádiószózatot intézett a világ népeihez:

— Miközben millió és millió ember — mondja a Szentatya szózata — aggodalomteljes feszültségben él a közelinek látzó háború és a példátlanul álló öldöklés veszélye miatt,

atyai szívünkben átérezzük fiaink aggodalmát és lelszóljuk a püspököket és papokat, szerzeteseket és híveket, hogy velünk együtt bizalomteljesen és állhatatosan idádkozzanak a békének az igazság és a szeretet jegyében való fennmaradásáért.

A hívők népe forduljon az ima fegyvertelen, de legyőzhetetlen hatalmához, hogy az Isten, akinek a világ sorsa a kezében van, tartsa fenn a világ vezetőiben az őszinte tárgyalások és a tartós megegyezés békés eszközeibe vetett hitet és hogy mindenkinek olyan gondolatokat és cselekvést sugalmazzon, amelyek a béke mellett ismétlenül elhangzott szavaknak megfelelően alkalmasak ennek a békének előmozdítására és imádkozzanak az evangélium tanításának biztos alapokra való helyezéséért.

— Kimondhatatlan hálával azok iránt, akik a katolikus világból imáikat a mi életünkért ajánlották fel, ezt az életet teljes szívünkkel felajánljuk az Urnak a világ üdvösségeért és a békéért. Ezt az életet, amelyet az Ur megkímélt és megújított, vegye el tehát az élet és a halál ura, ha úgy akarja

ennek a már amúgy is hosszú életnek felbecsülhetetlen ajánlóját, vagy ha úgy akarja, hosszabbítsa meg megsomorodott szívű és fáradt munkásának dolgozó napjait. Annál inkább bizhatunk ennek a felajánlásnak elfogadásában, mert ez éppen Szent Vencelnek, ennek a szelidlelkű, de mégis hősi vértanúnak emléknapján történik és bizalmunk annál nagyobb, mert a rózsafüzér hava következik, amikor az egész katolikus világ még nagyobb áhitattal vehet részt abban a fohászkodásban, ami annyi alkalommal kieszközölte már a Szűzanya jótékony közbelépését a fáradságtól meggyötört emberek sorsáért. Ettől a bizalmtól áthatva adjuk a nagy katolikus családra és az egész világra atyai áldásunkat.

Templombucsu

November 5-én: Szent Imre herceg napján ünnepli Endrőd község pártfogójának és a falu katolikus népe régi szép temploma védőszentjének emlékét.

Ez a nap egyik legnagyobb ünnepe községünknek. Kétszáznyolc esztendő fennállása óta sok vészen, viharon, megpróbáltatáson ment keresztül a falu népe. Minden bajában — bánatában — inségében Szent Imre herceg közbenjárását kérte Istennel a hitében öntudatos katolikus hívősereg és nem hiába. Átvészeltünk minden megpróbáltatást: az Ur könyörült imádkozó és hozzátérő népén.

Az idén is lelkünk-szívünk egész melegével sorakozunk Szent Imre oltára körül, hogy e nagy napokban bizonyosságot tegyünk őseinktől örökölt hűségünkről. Köszönetet mondunk neki és szent édesatyjának — Szent István apostoli királynak a magyarság igaz ügyét felkaroló pártfogó szeretetükért.

Felemelő látvány lesz, amikor Endrőd ifjúsága közös szentáldozáson tesz hivatalost Szent Imre csodálatos erényeinek tisztelete és követésére.

De felsorakoznak az őszborult épesapók és édesanyák is, hogy fiaikra kisdjék Védőszentünknek oltalmazó segítségét.

Az ünnepi nagymisét csonka-egyházme gyének főpásztora: dr. Lindenberger János apostoli kormányzó úr mondja, a szentbeszéd tartását pedig a dévaványasiak ékesszavu plebánosa: dr. Tóth Viktor Zoltán pápai kamarás úr vállalta.

Régi szokáshoz híven eljönnek templombucsuikra a környező egyházközségek zarándokseregei is, hogy a szentségekhez járulván elnyerhessék ők is a lélek nagy kincsét: a megszentelő kegyelmet és a teljes bucsut is.

Hivatalos ünnep lévén, kérjük a híveket, hogy a köznapi munkától tartózkodjanak és vegyenek részt valamennyien az ünnepségen.

A. C. esperes-tanácsi közgyűlés. A katolikus akció endrői esperesi tanácsának einöke: Fetzter József pápai kamarás október 18-ra hívta össze Endrődre a tanács tagjait. A gyűlésen, mely délután 3 órakor a Népház mozttermében lesz, beszámolnak az egyes hitközségek szakosztályainak működéséről. A szakosztály tagjain kívül a hívek is megjelhetnek a tanácsülésen.

„Az apostoli és katolikus hitet tartsd meg...”

(Szent István „Erkölcsei tanítása” fiához,
Szent Imréhez)

Első szent királyunk emlékei közül egyik legértékesebb az a füzet, amelyet fiához, Szent Imréhez írt és amely „Erkölcsei tanítás” címen maradt reánk.

Annyi gyakorlati tanácsot ad Szent István fiának, oly élénk színekkel és határozott vonásokkal rajzolja az igaz katolikus férfi eszményképét ebben a munkájában, hogy a Nagy Király apostoli szavai csaknem ezer év után is sok megszívlelni valót tartalmaznak minden igaz magyar katolikus férfi számára.

Az első, amit Szent István fiának lelkére köt: a katolikus és apostoli hit. Először is parancsolom, tanácslom, óhajtom, kedves fiam — írja az első fejezetben — hogy az apostoli és katolikus hitet, oly pontosan és gondosan tartsd meg, hogy az összes Istentől alattvalóidnak rendelt emberek példaképe légy és az egyházi emberek méltán nevezzenek téged keresztény férfinak.

De „a hit cselekedet nélkül halott”. Azért a szent király a tettekben nyilvánuló hitet sürgeti. „Akik hamisan hisznek — írja tovább — vagy a hitet tettekkel nem valósítják és nem ékítik, sem itt nem uralkodnak tisztességesen, sem az örök életben és koronában nem részesülnek.”

A második és harmadik fejezetben Szent István a katolikus Egyház védelmét, terjesztését és az Egyházzal való együttérzést, az egyházi tekintély tiszteletét ajánlja fiának, mert az egyházi férfiakat rendelte Isten „a szent dolgok őrzőiként”, a szentségek kiszolgáltatóiként. Az ő kezükbe tétetett a hatalom, hogy bűneinktől feloldozzanak avagy azonban megmaradjunk.

A világiakhoz való viszony szabályozója a szeretet. A főurakat tekintse Szent Imre atyáink, a katonákat testvéreinek. „Urakodjék mindazok felett minden harag, minden kevélység és nagyravágyás elkerülésével, békességgel, alázatossággal és szelidséggel, megemlékezvén arról, hogy minden ember egyenlő és hogy semmi sem emel fel, csak az alázatosság, hogy mi sem aláz meg annyira, mint a kevélység és nagyravágyás”. Mennyi szociális gondolat a fejedelem ajkain.

A nyolcadik fejezet a nemzet ősi szokásainak, jogainak megbecsülésére inti az ifjú herceget. Az ősök évszázados szokásai, nemes erkölcei, szerzett jogai egy nemzet legdrágább kincsei, amelyeknek megbecsülése és tiszteletbentartása minden igaz honfinak nemcsak hazafiúi, de valláserkölcsi kötelessége is egyszerre mind, mert „aki ősatyáinak törvényeit megveti, az az isteni törvényeket sem fogja tiszteletben tartani”.

Amire azonban még a királyoknak is különös szükségük van, az az imádság. „Imádkozz — úgymond a Szent a Szentnek — hogy (Isten) a lanyhaságot, lelki restséget tőled távoztassa, a hiányzó erényeket neked megadja, melyekkel minden titkos és nyílt kísértést legyőzhetsz, hogy az ellen minden támadásával szemben felfegyverkezve, alattvalóiddal egyetemben élted útjait békességben befejezhesd.”

Végül Szent István felsorolja a katolikus férfinak szükséges erényeket: a mértékletességet, tisztességtudást, szemérmességet; mindennekfelett kiemeli az irgalmasszívúséget. „Légy irgalmas azokkal szemben, akik erőszakot szenvednek, megemlékezvén az Ur szaváról: Irgalmasságot akarok és nem áldozatot.

Mekkora szent buzgalom, mennyi emberismeret rövid néhány mondatban!

Amit Szent István fiának tanácsolt, azt saját maga meg is valósította. Ez adja meg a magyarázatát azon átalakító hatásnak, melyet négyévtizedes kormányával nemzetének életére gyakorolt.

A vasárnap áldása

Montalanbert, a híres nagy gondolkodó, mondotta egyszer:

— Vegyétek el az emberektől a vasárnapot és állatú süllyed.

Az élet sokban igazat adott e kiváló szellem állításának. Azonban ennek a megfordítottja is igaz:

— Birjátok rá az embereket a vasárnap megszentelésére és nemesebbekké lesznek.

Ámde a vasárnapnak megszentelése nemcsak a munkaszünetben áll, hanem az Istenrel való foglalkozásban is. Nem lehet példakép az olyan vasárnap, amelyik csak kirándulásból, színházlátogatásból, mozi- és táncmulatságból áll. Az ilyen nap szórakozási nap lenne csupán. A vasárnapnak azonban léleknesztítő napnak kell lennie!

DERENG...!

Az eszmék diadalának korát éljük. Néhány hónap előtt száz-
ezrek hódolatának tüneményes
megnyilatkozását láttuk Budapest
utcáin. Az elmúlt hónapokban
szerte az országban az „arany-
vonat” hintette a keresztény szent-
istváni gondolatot s most e na-
pokban a nemzeti együttérzés és
hazaszeretet lángoló eszméje so-
rakoztatta egy táborba a nemzet
minden fiát.

Lobogó izzásba hozták a ma-
gyarság vérkeringését e csodás,
nagy eszmék. A templomok láto-
gatóinak száma erősen növeke-
dett. Százvezrek jőpéldája jótékony
hatást gyakorolt a hitközönyös
lelkekre is. A külpolitikai nagy
események, a fenyegető háboru
réme szintén sokak kezét kul-
csolta össze irgalmat esdő imára.

Isten könyörülő jósága: a ma-
gyar igazság hajnalhasadása a
hála érzetét keltegeti a nemzet
öntudatos fiaiban.

Kérdés azonban, hogy a nem-
zeti és eszmei fellángolás nem
lesz-e futótűz, mely hamar lelo-
had és kialszik!?

Meglesz-e azon eredmény, hogy
az ország törvényeiben, kulturá-
jában, szociális és egyetemes éle-
tében a keresztény szellem, a
krisztusi eszménység és a nem-
zeti egység marad a világitó fátyla?

Rájön-e a magyarság arra, hogy
Európa hatalmas nemzetei között
tekintélyét, igazságának további
diadalát és megvalósulását a nem-
zet egyedeinek és családjainak
erkölcsi újjászületése és az er-
kölcsl törvények alapján történt
berendezése révén szolgálhatja és
érheti el!?

A nemzet boldogabb jövője,
kivánatos erősödése és nagysága
nemcsak a magyar katonák vi-
téztségétől függ, hanem alapjában
és gyökerében a családapák ál-
dozatos munka- és kötelességtel-
jesítésében, s a magyar anyák
Istentől rendelt gyönyörű hivatá-
sának méltó betöltésében áll. Erős,
hatalmas államot 9 millió magyar-
ral képtelenség szervezni!

Szeptember 29-ig sok keserű
könnyet hullattak egy-két gyer-
mekes anyák, rettegve attól, hogy
a haza oltárára kell ajánlaniok
félrett csemetéiket. — Tanulságos
lecke volt.

Ha a magyar bölcsők üresek
maradnak, hiába minden nagy-
vonalu külpolitika, minden nem-
zeti erőfeszítés, a pusztulás, el-
sorvadás sirja fenyegeti a népet.

Éljünk valóban keresztény éle-
tet. Isten tiz parancsolatja és eb-
ből származó erkölcsi, hitvesi és
szülői kötelességek viruljanak a
magyar családokban, akkor a re-
vizió gyönyörű eszméje nem
senyved el, hanem kivirágzik egész
teljességében.

Isten és magyar hazánk ezt
várja minden fiától!

A Felvidék felszabadításáért

A magyar nemzet és magyar
Kormány által folytatott küzdelem
támogatása, egységes közvéle-
mény megteremtése céljából nagy-
gyűlés volt f. hó 9-én három-
negyed 12 órakor a Hősi-szobor
körül. A népgyűlésen több ezer
felnőtt hallgatóság jelent meg az
iskolás gyermekeken és az ifjú-
sági egyesületeken felül, melyek
testületileg vonultak ki. Részt-
vettek az összes társadalmi egye-
sületek. Ugy látszik, hogy az év-
tizedek óta folytatott revíziós tö-
rekvéseknek a gyakorlati megva-
lósulásához való közeledése élénk
érdeklődést és nagy lelkesedést
váltott ki Endrőd község minden
rendű és rangu lakosságából. (Ezt
a körülményt nagy örömmel kell
tudomásul venni.) Az a körülmény,
hogy kitartó revíziós moz-
galmunk végre kézzelfogható ered-
ményt vont maga után, elszánt-
sággal, változatlan nagy lelkesed-
dével, lángoló hazaszeretettel,
kell, hogy eltöltse a jövőre nézve
is minden endrői magyar szívét
és lelkét, mert a további sajtó
sebek, a megaláztatás, a rabszol-
ga sors, a rablincsek lerázása
csak ezekkel a hatalmas erkölcsi
fegyverekkel érhető el, azonkívül,
hogy készen kell lennünk min-
nyájunknak mindenkor arra is,
hogy amennyiben kell és szüksé-
ges, elszántságunknak és eltökélt
elhatározásunknak vérünk és éle-
tünk árán is érvényt tudjunk
szerezni.

A népgyűlés a Magyar Hiszek-
egy hangjaival nyílt meg, utána
Varju Magdolna IV. osztályú elemi
iskolai tanuló szavalt, korát és
képességeit meghaladó ritka fel-
készültséggel. A közönség lelkes
tapssal és éljenzéssel jutalmazta
a kis szavaló-művészt. Fehérváry
Ferencz tanító intézett kitünően
kidolgozott, mélységes, szívbe-
markoló beszédet a felnőttekhez
és gyermekekhez, melyben a ma-
gyar igazság feltámadásáért, ét-
vényesüléséért folytatandó állandó
és kiméltetlen harc szükségességét
hangoztatta. Igazán elismerést ér-
demel a mai komoly időkhöz
méltó felszólalásáért s ezt a nép-
gyűlés megfelelően honorálta is.
Azután Timár Mihály cserkész
szavalt egy irredenta költeményt
„Igazságot Magyarországnak”
cimmal. A szavaltat sok tapsot és
tetszést nyert.

A zárószavakat községi Főjegy-
ző mondotta s azokban kitért an-
nak fejtegetésére, hogy azokat az
eredményeket, melyeket elérnünk
valószínűnek látszik, a hívő ma-
gyar lélek a kettős szentév gyü-
mölcsének tekintheti. Ugy látszik
az a sok reménykedő fohász,
buzgó imádság, amelyek az
Eucharisztikus Kongresszus és a
szent. István év alkalmából az egek
Urához röppentek, részben meg-
hallgatásra találtak. Közrehatott

bizonyára ebben a nemzetmentő
munkában az a körülmény is,
hogy a kettős szentév alkalmával
az idegen nemzetek fiai nagy-
számban jelentek meg országunk-
ban, akik itt láttak, tapasztalato-
kat gyűjtöttek, nemcsak arról, ami
szép, ami jó és amiben bővelke-
dünk, hanem arról a sok szen-
vedésről és megaláztatásról, amely-
ben ennek a történelmi multú
nemzetnek Trianon óta része volt
és része van. Épen ezért elsősor-
ban hálával tartozunk Istennek, a
közbenjáró Eucharisztikus Ur-Jé-
zusnak és szent. István királynak,
de azért, hogy mindezeket az
eredményeket vér nélkül elérhet-
tük, hálával tartozunk hatalmas
barátainknak és annak a kormány-
férfinak: vitéz dr. Imrédy Béla
miniszterelnök Urnak és kormá-
nyának, akik oly szívósan har-
colnak, küzdenek a nemzet érde-
keiért, ahogyan azt a kuszált és
súlyos feszültségű nemzetközi vi-
szonyok megkövetelik és ahogyan
az a nemzet létérdekeinek leg-
jobbja megfelel. Épen ezért indit-
ványozta, hogy Endrőd község
társadalmi egyesületei pártállásra
való tekintet nélkül üdvözöljék a
Miniszterelnököt és ebben az
ügyben folytatott küzdelmeiben
biztosítsák rendíthetetlen bizal-
mukról, mert ha vannak is elté-
rések más szempontból politikai-
lag az emberek között, — a re-
vizió kérdésében a magyar feltá-
madás mielőbbi megvalósításában
nézeteltérés nem lehet, mert ha
ezekben a súlyos percekben vá-
laszfalat állít bárki is a magyar
és magyar közé, az az egyén a
hazaárulás szennyes bűnét sűrölja,
de talán el is követi.

A nagy tetszéssel fogadott be-
széd után a himnusz hangjai
zárták be a lélekemelő ünnepélyt.

Megemlítjük itt, hogy községi
Főjegyző indítványa általános
helyeslésre talált és annak folya-
mánya-képen 28 társadalmi egye-
sület üdvözölte a Kormányelnököt
és biztosította hűséges bizalmáról.

A 14.000 lelket számláló endrői
egyházközség hűséges ragaszkodá-
sáról és rendíthetetlen támoga-
tásáról értesítette Imrédy Béla
miniszterelnököt.

Országzászló szentelés

Október 2-án tüneményesen
szép ünnepélyt rendezett Endrőd-
Csejt népe. A népes tanyavilág
közepén, az iskola mellett kőszik-
lákat hordtak össze a puszták
fiai és Lesniczki István tanító
vezetése alatt a „Kárpátok” mini-
attúr alakja emelkedett ki az al-
földi sík rónából. A három méter
magas „hegy” ormán gyönyörű
ország-zászló leng: hirdetője a
tanyai magyar nép izzó, átértett
lelkes hazaszeretetének.

Reggel nyolc órakor huszon-

négy magyarruhás csejti legény
vágattott haza Endrődre, hogy
díszkiszéretet adjon az ünnepségre
vonuló előkelőségeknek. A ban-
dérium kettős sorfala között mint-
egy 15 hintón érkeztek a vendé-
gek, akik között az első kocsi-
ban Csernus Mihály apáttat Ring-
bauer Károly kir. tanfelügyelőt,
Horváth Géza vármegyei NEP
titkárt, Ricsóy-Uhlarik Béla főis-
pán képviselőjét, vitéz Harkay
Rezső alezredest, a vármegyei
vitézek kapitánya, báró Maasburg
Kornél szolgabíró, Tüköry József
nagybirtokost, Tantó József vár-
megyei népművelési titkárt, Vi-
dacs J. századost, a járási katonai
parancsnokság vezetőjét, Gyö-
kössy Dániel ref. lelkészt és Kató
Lajos jegyzőt Gyoma község
képviselőit, valamint Kalmár Imre
bíró és Harsányi László főjegyző
vezetésével Endrőd község elő-
járóságát, tantestületeinek és tár-
sadalmi egyesületeinek képvise-
lőit láthattuk.

Mintegy 600—800-ra tehető az
összegyűlték száma, akik részére
Csernus Mihály apátplebános mon-
dott ünnepi nagymisét hazafias
szentbeszéddel. Szokatlanul szép
és felemelő volt, amikor a hívek
százainak ajkán felcsendültek a
szebbnél-szebb régi magyar egy-
házi énekek.

Az istentisztelet után gazdag
műsor keretében szentelte meg a
hatalmas, gyönyörűen himzett
nemzeti zászlót Csernus apát, aki
együttal az ünnepi beszédet is
mondotta. A zászlóanyai tisztet
Lesniczky Józsefné töltötte be
szárnyalású beszédében
hívta fel a csejti nép figyelmét
az országzászló megszívlelésre-
méltó tanítására.

Csejti leányok, legények, édes
apák és édesanyák mondtak ez-
után lelkes hazafias beszédeket
és tettek fogadást a magyar együt-
térés és kötelelességteljesítés ér-
zelmeinek ápolására, majd Hor-
váth Géza a főispán kiküldöttje,
Gyökössy Dániel Gyoma község
megbízottja, Lesniczky István a
csejti nép és Harsányi László fő-
jegyző a község nevében mon-
dottak értékes, hazafias szárnya-
lású beszédeket.

A gyönyörű ünnepség után
közébed volt a csejti körben,
amelyen mintegy 300-an vettek
rész. Lesniczky Józsefné zászló-
anya a kormányzót köszöntötte a
jelenlevők viharos éljenzése mel-
lett, majd Csernus Mihály apát,
Gyökössy Dániel ref. lelkész, Ring-
bauer tanfelügyelő, Tüköry József
nagybirtokos, Lesniczky István
tanító, s Harsányi László főjegyző
mondtak általános tetszéssel fo-
gadott köszöntöket.

Endrőd község külön is hálá-
val tartozik Lesniczky Józsefné
tanítónőnek és Lesniczky István
tanítónak, akik fáradhatatlan,
odaadó munkával és nagy áldo-
zatkészséggel kezdték és vezették
az országzászló létesítésének nagy
munkáját.

HIREK

Rózsahelyi Kálmán, községünk díszpolgára két napot töltött nálunk. A halásztársaság elnöksége megragadta a kedvező alkalmat és kitűnően sikerül „halvacsorát” rendezett a Mester tiszteletére egybeeső „névnapja” alkalmával. — Harsányi László főjegyző szíves szavakkal üdvözölte Rózsahelyit, majd Csernus Mihály apátplebános és Kovács Libor köszöntötték őt. Rózsahelyi válaszában meleg szeretettel ölelte magához a jelenlévőkön keresztül szülőfalujának magyar népét. „Ithon vagyok. Ez tökéletesen fejezi ki azt a nagyszerű érzést, amely szívemet köztetek eltölti.” Vacsora után vidám pipaszó mellett kedélyes órákat töltött el a szépszájú társaság.

Dr. Sorbán Jenő főszolgabíró a fővárosba utazott, ahol orvosai tanácsára műtétnek veti alá magát. — Járásunk népe aggódó szeretettel kíséri útjára közigazgatási vezetőjét és az operáció szerencsés sikerét kívánja kedves személyének.

Búcsú Ujirázon. Az elmúlt vasárnap ülte meg Ujiráz r. kath. népe a r. kat. templom búcsúját. Magyarok Nagyasszonya ünnepét. A kismisét Hutai Ferenc hittanár, szentszéki bíró végezte, ugyancsak ő prédikált. A nagymisét a körmenettel együtt Csernus Mihály endrődi apátplebános celebrálta, segédlettel. Ugyancsak ő volt az ünnep szónoka is. Erre az alkalomra készült el a templom ol-tárainak és a főoltár képének átfestése is, melyet művészi ízléssel Orvos Endre békéscsabai műfestő végezte.

Csorvási búcsú. Szent Teréz-napján üli Csorvás katolikus népe templomának búcsú-ünnepségét. Régebben, néhai Grócz Béla endrődi papsága idején Endrőről is sokan eljártak a népes csorvási búcsúra. Most csak a Kondoros-tanyaiak közül néhányan vesznek részt a szép ünnepségen. Az idej nagymisét és prédikációt Csernus Mihály apátplebános mondja.

Papgyűlés. Az endrődi esperesi kerület papságát október 18-án kerületi gyűlésre hívta össze Fetzter József pápai kamarás, esperes. — A gyűlés napirendjén az aktuális lelkipasztori és tanügyi kérdések szerepelnek. Ugyanezen napon tartja évi közgyűlését az endrődi esperesi kerület „Tanítóegyesülete” is Orbók József igazgató elnöke alatt. A gyűlésen Kovács Rózsika szarvasi tanítónő és vitéz Miskolczy Gábor tartanak gyakorlati vonatkozású előadást.

Ikrek. Paróczai Gergely tanító családjában örvendetes esemény történt. Felesége kettős ikreknek adott életet. Amíg a szülők nagy örömmel fogadták az aranyos kis csöppségeket, addig a nagyapa: Kálmár Imre bíró urunk szomorúan jegyezte meg: „Elrontottátok a statisztikát”. Eddig ugyanis nyolc unokája mind fiú volt, most pedig az ikrek: leányok, — Isten szeresse és áldja őket!

Üdvözlét Németországból. Szeptember 29-én kedves levél érkezett a németek földjéről: az ottani munkástevéreinktől. Kedves szavakkal üdvözölték névünnepe főpapunkat és kérték, hogy köszöntésüket tolmácsolja a falu népének. Az Apátúr átadta nekünk a levelet, amelyből azt olvassuk, hogy Isten áldását kéri Endrőd község minden lakójára: Dobai János, Gellai János és neje, Kovács Illés, Kovács Jolánka, Vaszkó Terézia, Hornok Eszter, Farkas Imréné, Katona Lajos, Katona Lajosné, Vigh Sándor és neje, Gellai Mária, Farkas Veronika, Bálint Veronika, Giricz Eszter, Pintér Andrásné, Gyuricza Imre és neje, Uhrin Sándor, Valuska Mihály, Fekécs Lajos és Mészáros Mátyás. Jól érezzük magunkat, írják, de azért „jobb volna odahaza hallani a öreg templomunk harangjának a misére hívó szavát”. Isten segítsen benneteket, hogy mielőbb meghallhassátok!

Egyházközségi képviselőtestületi közgyűlés. Október hó 7-én tartott képviselőtestületi gyűlésen a megüresedett polgári iskolai tanári állást véglegesen nem töltötték be, mert megfelelő pályázó nem volt. Így átmenetileg — június hó végéig — Nagy Ibolyka Edith okl. poig. isk. tanár kapott megbízást. Az egyházközségre kivetettek cca 9.800 P. vagyonszámlát, amelyre a költségvetésben nincsen fedezet. Ezért 1939. január 1-től 2 százalékos pótdadó-kivetés válik szükségessé. A folyó évi vagyonszámla összegéhez a községtől kér hozzájárulást az egyház.

A pozsonyi magyarok távirata Mussolinihez. A pozsonyi magyar főiskolai hallgatók táviratot intéztek Mussolinihez. A táviratban hangoztatják, hogy a husz év óta tartó szenvedés elérte tetőpontját. Kérték a Ducét, hasonlóan oda, hogy a felvidéki magyarok szenvedése véget érjen.

Varga Sándor napszámos még a múlt év folyamán összevezett Kajla Mátyás nevű társával és a verekedés során agyonszurta. A bíróság szándékos emberölésért vonta felelősségre. A gyulai királyi törvényszék péntekre hárította ki a Kuria ítéletét, amely szerint Vargha Sándort jogerősen hétévi fegyházra ítélte.

Hatalmas bajusza nőtt egy hatéves gyermeknek. Bajjáról jelentik: Zovodol jugoszláviai falunak különös szenzációja van. Zorán Glogo jelenleg hatéves, első elemista fiúnak hónapokkal ezelőtt erősen nőni kezdett a bajusza. Az utóbbi hetekben már akkora bajusza volt, hogy akár melyik számológépes megirigyelhette volna. Bajusza miatt nem volt maradása a fiúnak az iskolában. Egy élelmes cirkuszi vállalkozó már alkudozik vele.

Francia kommunisták agyonlőttek egy munkást. Lyon közelében hétfőn este politikai gyilkosság történt. Egy előmunkást, amint munkából kerékpárján hazafelé tartott, az országúton több

ember megtámadott és kétszer rálőtt. A merénylők azután elmenekültek. Az előmunkás még felkiáltott: Jaj, ezek a disznók a szakszervezetből megölték! Majd néhány perc múlva meghalt. A rendőrség megállapította, hogy a meggyilkolt előmunkást kommunista szakszervezeti munkások már több ízben megfenyegették.

Hírek a gabona és állatpiacról

A gabonapiacra megéltünk a kereslet, ami némi árjavulást eredményezett. Különösen az árpa és zab ára ért el szép emelkedést. Tiszavidéki 80 kilós buza budapesti paritásában 21,20-ig az árpa 18,30-ig, a zab 11 pengőig felhaladt. Tavalyi morzsolt tengerit 18-, idei csöves tengerit pesti átvételre 8—8,50 pengős áron vásárolnak.

A sertésvásár meglehetősen árat jelent. Kisgazdák prima szelletsertéséiért (darabonként 120 kilón feletti fiatal) 107-110 fillért, 100-110 kilós malacokért 103-106 fillért, silány fiatal félhizókért 94-98 fillért fizettek. Ugyancsak ennyit adtak az öreg sertésekért is.

Keresztény összefogás (Tanulságos intelmek.)

1. Nem a zsidók hangos becsmérlése, nem szélsőséges mozgalmaknak hangzatos propagandája segít, hanem szívós, átgondolt, elvhu magatartás még áldozatok árán is.

2. Nem igaz, hogy nincs gazdasági érzékünk, csak tanulnunk kell és foglalkoznunk a gondolat-tal, hogy alkalma legyen a képességnek kifejlődni. Amihez hozzá kezdünk, amellelt tartunk is ki hűségesen.

3. Nem kell várni, amíg tálcán hozzák eléink a rohamos meggazdagodást biztosító keresztény szövetkezést, hanem keresni kell a meglevő lehetőséget, megragadni az alkalmakat, elébe menni a most még gyenge keresztény kezdeményezésnek és bizalmunkkal erősíteni azt.

4. Az anyagi javakat Isten az emberek számára teremtette, tehát munkája és becsületes szorgalma arányában mindenkinek joga van anyagiakhoz. Ne irigyeljük mások becsületes keresményét, hanem dolgozzunk mi is és takarékoskodjunk ruhán-ételmen, szórakozásainkon, hogy az inséges idők üres kamarával ne találjanak.

5. Szövetkezzünk saját anyagi érdekünkben. Az egyesülés erőt és előnyt jelent anyagiakban is!

Rendelőben

— Nézze, barátom, felirok magának egy szert. Ebből vegyen be minden órában egy evőkanállal.

— Kérem, doktor úr, legyen szíves felírni egy órát és egy evőkanalat is...

Egyházi híradás

Egyesületi hírek. Október 16-án d. u. fél 4 órakor Szent Ferenc III. rendje, október 23-án d. u. fél 4 órakor az Oltáregyesület, október 30-án d. u. 4 órakor a Jézus Szíve Szövetség Női-csoportja tartja havi összejövetelét.

A Jézus Szíve Szövetség Leány-csoportjai havi gyűlésüket november 3-án d. u. 5, a Szövetség Férfi-Liga csoportja pedig november 4-én d. u. 5 órakor tartja.

Leányok! Október 23-tól kezdődőleg minden vasárnap a vécsernye után szórakoztató összejövetelt tartotok a polgári iskolában. Legyetek ott minél többen!

Legények! November 5-én nagy ifjúsági ünnepséget rendezünk. Reggel fél 8 órakor közös szentáldozáson vesznek részt a legények, délelőtt 10 órakor zászló alatt vonulnak fel az ünnepélyes szentmisére, délelőtt fél 12 órakor pedig ifjúsági nagygyűlést tartunk a Népház mozttermében.

Ugyanezen napon délután 4 órakor a polgári iskola cserkészcsapata ifjúsági előadást tart, 6 órakor pedig az ifjúság táncstét tart a Népház nagytermében.

Minden legény, minden levente jöj-jön és adjon tiszteletet a magyar ifjúság védőszentjének: Szent Imre hercegnek!

Küllerületi szentmisék. Október 16-án a polyákhalmi kápolnás iskolában, október 23-án az öregkerti kápolnás és nagylaposi kápolnás iskolában, október 30-án a csejti és Szent Imre iskolában mutatunk be szentmiséket. November 6-án a nagylaposi iskolában, november 13-án az öregkerti kápolnás iskolában, november 20-án a csejti és polyákhalmi iskolákban végzünk szentmiséket.

Krisztus Király ünnepén a Női-Liga tagjai járulnak közös szentáldozáshoz

Várjuk az új harang érkezését. A megszentelés vagy október 30-án vagy november negyediken lesz az érkezés szerint.

November 1-én a d. u. fél 2 órakor tartandó vécsernye után gyász-körmenetet tartunk a szarvasvégi és gyomavégi temetőkbe, ahol szentbeszéd és ima után a hősök szobrához vonulunk, majd a templomba térünk vissza.

November 2-án reggel fél 9 órakor engesztelő gyász-szentmisét mondunk az elhunyt hívekért.

Halottak napján ne feledkezzünk — az elhunytak szenvedésének enyhüléséért — felajánlani szokott alamizsnáadásról Kiosztás a Szent Antal házban.

Okrán felkelés Kievből

Varsói jelentések szerint felfegyverzett ukránok megtámadták a kiewi repülőteret, meggyilkolták az őrszemeket és hatalmukba akarták keríteni a repülőteren állt katonai repülőgépeket. Mielőtt tervüket végrehajthatták volna, szovjet-csapatok érkeztek a helyszínre, melyek leverték az ukránokat. Mindkét részről igen sokan veszítették életüket a tűzharc során. Az ukránok a kiewi kudarc ellenére is folytatják a szervezkedést, hogy kezükbe ragadják a hatalmat.

KÖZGYÜLÉS

A községi képviselőtestület f. hó 11-én rendkívüli közgyűlést tartott, melyen több fontos tárgy szerepelt.

A nagylaposi-állomáshoz vezető és a szarvasi-kondorosi kövesutakat összekötő utak burkolása tárgyában újofag kérelmet intézett Főispán Ur útján a Kereskedelemügyi Miniszter Urhoz, hogy ezeknek a bekötő utaknak burkolásával járó költségeit teljes egészében az állam vállalja, miután a község teherbíró képessége a nagyoösszegű hozzájárulást nem bírja el.

Tudomásul vette az előjáróság jelentését, melyben beszámolt a főjegyzői lakás és a bikaistálló építésével felmerült összes költségekről és az építkezések befejezéséről. Ezek szerint a főjegyzői lakás összes kiviteli költsége 18.900 P-re, a bikaistállónak összes kiviteli költségei pedig 12.192 P-re rugnak. Pótn munkák címén mintegy 1600 P. többlet jelentkezett, mert ezek a munkák részben nem voltak előre láthatók, részben pedig tervezési hibának az eredményei. Elrendelte a közgyűlés egyuttal, hogy a bikaistálló körül még fennálló hiányokat az előjáróság pótolja és az erre szükséges hitelt engedélyezze.

A tűzoltóparancsnok tiszteletdíjára nézve korábban hozott határozatot a vármegyei közgyűlés feloldotta és új eljárás utasította a községet. A közgyűlés a közgyűlés mélyreható indokolása dacára egy szavazattöbbséggel fentartotta korábbi elhatározását, mely szerint a parancsnok továbbra is 120 P. évi tiszteletdíjban részesül. A kondorostanyai ingatlan vásárlása tárgyalásra nem volt vehető, a megjelentek csekély száma miatt.

A piaci helypénzszabályzatot újonnan alkotta és orvosolta mindazokat a panaszokat, melyek a szabályzat ellen évek óta felmerültek. A legtöbb panasz azért futott be, mert magának tartották az aprójószág féléknek és a kaskában árusítóknak helypénzét. A képviselőtestület az aprójószág félék helypénzét felére szállította le, vagyis lud, pulyka, nyul darabja és a csirke párja, vagy 10 db. pelyhes baromfi után 2 fillérben, a kaskás árusítók helypénzét pedig 6 fillérben állapította meg. Egynémely tételt emelni volt kénytelen, mert ügyelnie kellett arra, hogy a helypénzrésztesedési jog bérbeadására vonatkozó szerződés sérelmeket ne szenvedjen, Emelés a sátor, bódé és asztalokról való árusításnál történt,

ennek mérve megfelel az előbb említett leszállításoknak.

A község tulajdonát képező s a nagylaposi újtelep mellett elfekvő 6 kat. holdat Kovács Imre tonitónak évi 12 q. buza hasznobérét kiadta.

Jóváhagyta az előjáróság előterjesztését a f. évi költségvetés keretében mutatkozó és szükséges hitelátruházásokról s végül a Nemzeti Repülőalap támogatását figyelembe véve az e tárgyban hozott korábbi határozatot, 2000 P-t szavazott meg.

Endrőd község légoltalmi vezetőségétől.
E2-1938. légó. szám.

Hirdetmény

A m. kir. Honvédelmi Miniszter Ur 61000 elnöki 1938 sz. rendeletével elrendelte, hogy a lakosság önvédelme a légi veszélyek ellen f. hó 31-ig megszerveztessék, Ugyanis a hatósági légoltalom csak középületek és közterületekre terjed ki. A házában belül mindenki maga tartozik vagyonának, családjának védelméről gondoskodni.

Ebből a célból az említett rendeletben megadott felhatalmazás alapján a község belterületét házcsoportokra osztom be és egyben kijelölöm a házcsoportok parancsnokait, kiknek hivatása lesz a házcsoportoknak eddig a hatósági légoltalomnál igénybe nem vett lakosaiból a házcsoport légoltalmi őrseget megszervezni, hogy ez a szervezés könnyebben menjen f. hó 10-15 napjain minden este 6-8-ig oktató tanfolyamot tartunk a község háza tanácstermében, ahol résztvenni köteles és az elsajátított ismereteket tovább adni tartozik a házcsoport összes lakosainak, megjelölt időben és helyen, úgy, hogy az első oktatás f. hó 30-ig feltétlenül megtörténhessék. Ezen a tanfolyamon minden tanár és tanító résztvenni köteles.

A házcsoportok külön hirdetményben tételnek közé.

Köteles minden házcsoportparancsnok a légoltalmi őrseget körzetén belül f. hó 17-től 22-ig megszervezni. A légoltalmi őrsegnek tagjai: parancsnokok, általa kijelölt helyettes, 1 hívívó, 2 tűzoltószolgálatos és 2 egészségügyi szolgálatos. Ahol a lakosság sűrűbb, vagy a körzet területe kívánja, ezek az őrsegnek megfelelő számra egészítendő ki. A kiegészítés mérvére nézve alulírt légóvezető mindenkor utmutatást ad.

Köteles tehát a parancsnok számbavenni a körzetébe eső lakosok számát nyilvántartani a légószolgálatosokat (50 éven felüliek és 18 éven aluliak, nők is) és azokat, akiknek tanyájuk van.

A légoltalmi őrseg felszereléséről [gázálarc, sisak stb.) a házcsoportok összesége gondoskodik.

Az így megszervezett házcsoportok azután együttesen szövetségbe lépnek és meg fogják alakítani a községi légoltalmi ligát. A kiosztott zöld füzeteket „hogyan védekezzünk a légítámadás ellen” mindenki szorgalmasan olvassa és őrizze meg.

Felhívom a lakosság figyelmét arra, hogy a leoltalmi szerveződést elsősorban saját érdekeiben és ne csak a rendelet hatása alatt minden erkölcsi és anyai erejével segítse elő, mert csakis így remélhető, hogy a súlyos időkben nyugodtan nézhetünk bármilyen veszéllyel szemben.

Endrőd, 1938. október 11.

Harsányi László
főjegyző, csoportelnök.

Endrődi népesedési adatok szept. 15-től okt. 15-ig.

Születések: Bacsa Mátyás földmunkás, leánya Juliana Mária. Buza Sándor földmunkás, leánya Irma. Buza Sándor földmunkás, leánya Magdolna. Német Franciska háztartásbeli fia Károly. Liziczai Sándor földmunkás, leánya Mária Magdolna, Rónai János ny. csendőrmester, fia Tibor János. Kurilla Gergely földmunkás, fia Imre Elek. Zombok Imre vadőr, leánya Irén, Nagy Irén napszámos leánya Irén Margit. Gyuricza Máté földműves, leánya Margit. Cserenyecz Ilona háztartásbeli, leánya Ilona, Gyuricza István csizmadia, leánya Etelka. Oláh András földműves, leánya Ilona Luca. Bánfi Gyula napszámos, leánya Margit. Knap Pál földműves, fia Sándor Pál. Lapatinszki Lajos napszámos, fia Lajos. Vaszkó Imre földműves, leánya Mária Magdolna, Szabó Máté Kovács, fia Imre Dénes, Sóczó Bálint kerékgyártó leánya Katalin Viktória. Hornok János földműves leánya Mária Gabriella.

Házasságot kötöttek az Ur oltára előtt: Szurovecz Gyula napszámos rk. és Timár Ilona rk. Duber Vilmos napszámos rk. és Szujó Franciska rk. Szabó László János könyvelő rk. és Kenyeres Eszter rk. Márton Imre napszámos rk. és Barják Etelka rk. Privóczki Imre földműves rk. és Anka Hermina rk. Gonda Imre földműves rk. és Dinya Marika rk. Borgula Pál földműves ág. ev. és Bohrát Eszter rk. Szurovecz Lajos szabósegéd rk. és Balázs Mária rk. Varju Boldizsár földműves rk. és Vári Juliánna rk. Cserenyecz János földműves rk. és Varju Mária rk. Dávid János földmunkás rk. és Valuska Etelka rk.

OKTÓBER

Irta? BARTHA ANDRÁS.

Gyöngyösi hull... angyalok tépik
Meselágnál az Ur pipéit —
Az égben... Lágy felhővattákon
Ülnek, hallgatnak, hull a pihe,
S ezüstcimbalmot ver az álom
Az ilyen éjszakákon.

A fák inge lila és bordó,
Bambán bámul a napraforgó,
Ünnep lesz tán? vagy menyegző lesz?
Viráglakzi?... oh, nem!..., nagy, fehér
Cseppekben csorog az eső, ez —
Már a közelgő ősz lesz...

A harangok elfáradt szóval
Üzengetnek... két sovány lóval
Vén paraszt szánt, s a dülön varjúk
Tollát borzolja a fény. Zörgő
Szél tépi haját a harasztnak,
S menekülnek, szaladnak.

A rózsák, mint elhagyott málkák,
Leülnek és sirnak... a vágyát
Szeretné mind, mind itt feledni,
Simogatni az apám arcát,
Ráborulni és úgy szeretni, —
Hogy vidám tudna lenni...

A jámbor ló

A gazda lovat akar venni
Kohntól, a kupectől, de gyanakodik:

— Jámbor ez a lovacska?

— Mi az, hogy jámbor? —
mondja Kohn — a legutóbbi
vásáron hatan tartottuk vissza
és mégis bement a zsinagó-
gába.

Elhunytak az Urban:
Bula Mátyás 60 éves, szervi
szívbj. Csépai Pál 77 éves,
szervi szívbj. Hegedüs Mátyás
24 éves, tüdőgümőkór. Bálint
Mihály 42 éves, gümős agy-
hártyalob. Knapcsek Katalin 35
éves, szervi szívbj. Pápista
György 80 éves, szívszélhűdés.
Giricz Ilona 61 éves, szervi
szívbj. Giricz Erzsébet 81 éves,
agykori gyengeség. Hornok Má-
tyás 44 éves, tüdőgümőkór. Né-
meth Károly 16 napos, veleszü-
letett gyengeség Bartha Marian-
na 10 hetes, bélhurut. Szakálos
Lajos 53 éves, tüdőlob. Timár
János 70 éves, szervi szívbj.

Eljegyzések: Timár
László földműves Katona Esz-
terrel, Hegedüs Imre földműves
Pelyva Emiliával. Csik József
földműves Dinya Brigittával.
Varju József földműves Dávid
Margittal. Farkasinszki Gyula
zenész Liziczay Erzsébettel.
Oláh Imre cipészsegéd Gubuz-
nai Jolánnal. Gyuricza István
földműves Varga Juliannával.
Porupcsánszki Imre földműves
Kurilla Máriaival. Héjja Sándor
földműves Vaszkó Máriaival.
Timár Vince földműves Giricz
Eszterrel. Timár László cipész-
segéd Bacsa Margittal. Farkas
Lajos földműves Roszcsek Má-
riával. Hornok Lajos földműves
Liztes Erzsébettel. Timár Imre
földműves Timár Erzsébettel.
Cserenyecz József földműves
Farkas Matilddal. Farkas Imre
földműves Timár Monikával.
Szurovecz Lajos földműves Fül-
löp Margittal.

A kalászosokból a tavalyinál nagyobb, a kapásokból kisebb termés várható

A mezőgazdaság állapotáról és a várható terméseredményekről szombaton adta ki a földművelésügyi miniszter legújabb jelentését.

A buza minőségre és mennyiségre igen jó termést adott. A beérkezett jelentések szerint a buza hektoliterenkénti sulya 77.0 és 85.0 között váltakozik. Az ország buzavetésének területe az idén körülbelül 2,791.431 kat. hold. Ezen a területen kat. holdanként országos átlagban 9.26 q. összesen körülbelül 25.850 ezer q. buzatermés várható. A múlt évben 2,577.551 kat. hold learatott területen kat. holdanként 7.62 q. összesen 19.638.271 q. buza termett. Idei buzatermésünk tehát körülbelül 6,214.000 q-val többnek ígérkezik.

A rózs cséplését mindenütt jó eredménnyel befejezték. Szalmatermése is jó volt.

Az árpa cséplése befejeződött. Az ősziárpa minőségre és mennyiségre jobb hozamot adott mint a tavaszi árpa. Árpából a termés jónak mondható. Minőségi sulya 60.0—72.0 között van.

Idei árpatermésünk körülbelül 1,034.000 q-val többnek ígérkezik.

A zab cséplését befejezték. A termés minőségre és mennyiségre általában jónak mondható. Hektoliterenkénti sulya 40.0—50.0 között váltakozik.

Az idén zabból körülbelül 117.000 q-val több várható.

A tengeri beérésére az elmúlt három hét időjárása igen kedvező volt. A tálótengerik érsében vannak és meleg idő esetén közepes termést adnak. A csövek általában szép nagyok, teltek és jól benőttek, a második cső azonban legtöbb vidéken fejletlen maradt. Az ország tengerivel bevetett területe az idén 2,042.772 kat. hold. Ezen a területen kat. holdanként országos átlagban 12.82 q. összesen mintegy 26,200.000 q. tengeritermés várható. A múlt évben 2,077.744 kat. hold learatott területen kat. holdanként 13.28 q. összesen 27,587.378 q. tengeri termést. A várható tengeritermés tehát ezidőszerint mintegy 1,390.000 q-val kevesebbnek ígérkezik.

A burgonya korai fajtáinak szedését nagyrészt befejezték. A tövek alatt általában elég gumó volt, de viszont sok kárték az apró. A későiek szedését szintén megkezdtek. A gumók általában csak közepes nagyságúak és egy-két vidék kivételével egészségesek.

A várható burgonyatermés ezidőszerint mintegy 1,539.000 q-val kevesebbnek ígérkezik.

A cukorrépa a kedvező időben jól fejlődött. Szedése és szállítása megkezdődött. A várható cukorrépatermés tehát mintegy 230.500 q-val kevesebbnek ígérkezik.

A mesterséges takarmányok közül a lóhere harmadik, a lucerna negyedik kaszálása jó közepes hozamot adott. A magherék a legtöbb vidéken csak közepes és gyenge hozamot adtak, mert már lábon a tokban kicsiráztak, helyenként pedig a renden áztak.

A gyümölcsfák közül az alma, körte és dió szedése és szállítása folyamatban van. A legtöbb vármegyében igen gyenge a termés és csak egyes helyeken jó és közepes.

Kérelmezzünk háziipari tanfolyamot

Csonka országunk elsőrendű érdeke, hogy a téli hónapokban legnagyobb részt munkanélkül lévő földműves lakosság részére megfelelő munka, illetve munkaalkalom biztosítását.

Ily természetű munkaalkalmat csak a háziipar nyújthat, mert ez a termelési ág az, amely a téli hónapokban saját otthonában, megszokott környezetében tudja foglalkoztatni a lakosságot.

A tanfolyam engedélyezését kérő folyamodványt, az arra illetékesek, akár kamaránkhoz, akár a m. kir. háziipari felügyelőséghez kellő időben adják be.

A háziipari tanfolyamok célja egyrészt a falusi lakosságot olyan foglalkozási ágakra megtanítani, melyekben való jártassága által, a saját háztartásában szükséges használati tárgyait előállítani, másrészt a jelentkező háziipari vállalkozók részére, megfelelő munkásokat kiképezni.

Milyen tárgyak készítése tanulható meg a tanfolyamokon.

1. Kosárfonás: fehérvesszőből, butorok, piaci kosarak, zöld vesszőből, gazdasági kosarak, borító, kocsiülés, kocsiakasztó stb. fonása.

2. Fafaragás: a gazdaságban használatos tárgyak: gyümölcsládák, méhkaptárak, kisebb szekéralkatrészek, vonószék, boronaráma, szántalp stb. készítése.

3. Bőr kikészítés: kisebb állati bőrből zsíros és prémes bőrré való kikészítése: bekecs, suba, sapka készítés, stb.

4. Szepőkötés: fanyeles u. n. szepő készítés.

5. Szalmafonás: fonatok, kalapok, vékák, kenyérkosarak stb. fonása.

6. Gyékénymunka: lábtörölők, gyékényszőnyegek, piaci szatyrok, díszkosárrak, papucsok, stb. készítése.

7. Kukoricacsuhéfonás: szatyrok, lábtörölők, futószőnyegek, redőnyök, üvegfonások, díszkosárrak stb. készítése.

8. Vászonszövés: egyszerű sima vászon, törülköző, min-

tás ing és ágynemű kelmék, zsák, felsőruha-anyag stb. szövése.

9. Gyapju-, kender- és len-feldolgozás: a gyapju mosása, kender és len áztatása (ott, ahol kenderázató van), kézimunka és szövonalak fonása és cérnázása.

10. Fehérnemű és felsőruha szabás-varrás: a falusi nép egyszerű, minden nap használatos alsó- és felsőruhának szabása, varrása.

11. Csipkeverés és varrás: díszcsipkék, ruhacsipkék készítése és minták kivérése, stb.

12. Kötés: gyermek és női ruhák, férfimellények, ujjasok, bluzok stb. kötése.

13. Himzés: bluzok, kendők, övek stb. himzése.

Az itt felsorolt tanfolyamokon felül felmerülő szükség esetén, más háziipari cikkek előállítását ismertető tanfolyamok is rendezhetők.

A tanfolyam rendezésének feltételei és kérelmezésének módja.

1. Háziipari tanfolyamot csak községi elöljáróság, erkölcsei testület, iskolán kívüli Népművelési Bizottság stb.) rendezhet, magánszemély nem.

A kereső tevékenységre való kiképzés céljaira rendezendő háziipari tanfolyamok csak abban az esetben engedélyeztetnek, ha az azokon kiképzést nyert egyének további állandó háziipari foglalkoztatását valamely tökéletes háziipari vállalat biztosítja.

2. A tanfolyam költségei a tanfolyam rendezését kérő községet terhelik, annak kell biztosítani:

a) a tanfolyam céljára alkalmas helyiséget, a munkahelyiség világítását és fűtését;

b) a tanfolyam kiküldött oktatójának lakás, fűtés, világítás és ellátását stb.

Ezen szolgáltatások elvállalását a kérvényben fel kell tüntetni.

a) fizeti az oktatónak a tanfolyam helyszínére való oda-vissza utazásának költségét;

b) fizeti az oktató díjazását;

c) fizeti az oktató OTI biztosítását.

3. A tanfolyamon feldolgozandó nyers- és segédanyagokról maguk a tanfolyam résztvevői, vagy a tanfolyam rendezését kérő község gondoskodik.

A szövő és fonó tanfolyamokon a szükséges felszerelést 2 drb. szövőszéket és tartozékait, illetőleg rokkákat indokolt esetben az Iparügyi Minisztérium bocsátja díjmentesen használatra, azonban a vasúti és helybeli szállítás a tanfolyam rendezését kérő községet terheli.

4. A tanfolyamon résztvevők létszámának legalább 15—20-nak kell lennie, de a 40 főt nem haladhatja túl. A szövő tanfolyamok résztvevőinek a száma legfeljebb 16 lehet.

5. A tanfolyam engedélyezése a m. kir. Iparügyi Miniszter Ur Önagyméltóságához címzett bélyegmentes kérvényben kérhető, melyet a kerületi Háziipari felügyelőség címére kell megküldeni.

6. A tanfolyam kérelmének fel kell tüntetni, hogy a kért tanfolyamra helybeli megfelelő felkészültségű oktató van-e, aki a tanfolyamon való oktatást elvállalja. Amennyiben ilyen nem volna, vagy az ajánlott oktatót a Háziipari felügyelőség bármilyen oknál fogva nem tartaná alkalmasnak, úgy annak kiküldéséről a Háziipari felügyelőség gondoskodik.

HIRDETÉSEK

ENDRÖD-GYOMAI
TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.
ENDRÖD

Fióktintézet: Gyoma. Tel.: Endrőd 2.
Folyósít rövidlejáratú mezőgazdasági kölcsönöket. Elfogad felmondás nélküli betéteket a legmagasabb kamattal mellet.

Népházi Szövetkezetben kitűnő friss árukat olcsón kap.

Endrődön
PIACTÉR közelében:

háza t keresnek: véte re.
Jelentkezni lehet a kiadóhivatalban.

Akarja husz fillérrel drágábban eladni a búzáját?

Keresse fel
vitéz Baranyai Istvánt
az Endrőd—Gyomai Takarékpénztárban, magas árat ad érte!

Az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár R.-T. minde n f e l e
g a b o n a n e m ű t
magas piaci áron vásárol!

A Katolikus Népszövetség Temetkezési Segítőpénztára

utján mindenki könnyíthet az elhalálozás miatt jelentkező gondon, megnyugvást szerezhet magának és családjának.

Iratkozzék be tagul

Tagfelvétel és a díjak befizetése az Endrőd-Gyomai Takarékpénztár Rt-nál Endrődön. Tag lehet minden 14—65 év közötti egyén.

Orvosi vizsgálat nincsen!
Legkisebb havidíj 50 f.

Megedűtanítást

vállal

Kappel Károly

“Az Egyházmegyei Hatóság 1238-1934 sz. engedélyével... Szerkesztésért és kiadásért felelős: WALTHIER GYÖRGY

Főmunkatárs:
CSERNUS MIHÁLY

Nyomatott Nádudvary Mihály „PETŐFI” könyvnyomdájában Gyomán.